

УДК 378.2:811.11

Катерина Ковальова,

(м. Вінниця, Україна)

(Вінницький національний аграрний університет)

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРА-АГРАРНИКА

Розглянуто суть, структуру, роль та важливість розвитку комунікативної компетентності інженерів-аграрників. Показано, що комунікативна компетентність – важлива складова професійного становлення майбутнього інженера та одна із умов його професійного зростання.

Ключові слова: компетентність, професіоналізм, вища аграрна освіта.

В тезисах всесторонне раскрыто понятие “коммуникативная компетентность” и показано его взаимосвязь с профессионализмом инженера-аграрника.

Ключевые слова: компетентность, профессионализм, высшее аграрное образование.

In the given article the essence, structure, role and importance of the development of communicative competence of agricultural engineers is discussed. Also it is shown that communicative competence is an important component of professional development of a future engineer and one of the conditions of his professional growth.

Key words: competence, professionalism, higher agricultural education.

Процеси комунікації відіграють важливу роль в будь-якій професійній діяльності, а в аграрній й поготів. В мові людини (як рідній, так і іноземній) відображається все: й рівень освіченості, й рівень культури, її світогляд, принципи, переконання й т.д. Тому, комунікативна діяльність інженера-аграрника, до-

сконале оволодіння ним іноземної чи і декількох іноземних мов – одна з умов його професійного зростання та становлення.

Наші майбутні інженери-аграрники постійно проходять виробниче стажування за кордоном. Отже, їх професійні комунікації як в україномовному середовищі, так і в іноземномовному здійснюються на трьох рівнях: макрорівні, мегарівні та мікрорівні. При чому, наголосимо знову, здійснюються вони і в англomовному середовищі

Професійні комунікації інженерів на макрорівні є надгруповими комунікаціями. Тобто, комунікаціями з майбутніми інженерами-аграрниками інших вузів, професіоналами інших підприємств, інших міст, сіл, країн. Прикладами таких комунікацій є конференції, симпозиуми, наукові семінари, виробнича практика.

Комунікації інженерів-аграрників на мегарівні – це міжгрупові комунікації, тобто комунікації однієї групи інженерів з іншою групою інженерів [1; с. 102].

Тоді як мікрорівень включає комунікації всередині своєї групи. Успішність здійснення професійних комунікацій на будь-якому із рівнів залежить від володіння інженерами-аграрниками мовною культурою, яка є складовою комунікативної компетентності.

Комунікативну компетентність визначають як здатність встановлювати та підтримувати ефективні контакти з іншими людьми. До складу компетентності включають деяку сукупність знань та умінь, які забезпечують ефективну тривалість комунікативного процесу. Комунікативна компетентність – це система внутрішніх ресурсів, необхідних для побудови ефективної комунікативної дії в певному колі ситуацій міжособового впливу. Комунікативний акт включає в себе аналіз та оцінку ситуації, формування цілій операційного складу дії, реалізацію плану або його корекцію, оцінку ефективності [2; с. 93–99]

Розвиток комунікативної компетенції інженерів-аграрників має свої характерні риси: їх навчання варто розглядувати як саморозвиток та самовдосконалення. Тобто, якщо інженер-

аграрник не виявляє самостійної ініціативи у своєму власному розвитку та самовдосконаленні, то рівень комунікативної компетенції інженера-аграрника залишається на одному рівні, і згодом може навіть й понижуватися. Іншими словами, розвиток комунікативної компетенції інженерів-аграрників на кожному із рівнів (макро-, мікро-, мега-), залежить тільки від самих інженерів-аграрників. Отримавши певні знання, досягнувши певного рівня розвитку та сформованості комунікативної компетентності, інженер-аграрник продовжує своє навчання та розвиток протягом усієї своєї діяльності. А яким воно (це навчання) буде, залежить від його професійної позиції. Від того наскільки він включений в процеси модернізації нашого суспільства в цілому та конкретного навчального закладу зокрема.

Кожен рівень професійних комунікацій вимагає від інженера-аграрника оволодіння якомога більшою кількістю комунікативних навичок. Від цього залежить не тільки успішність комунікативного процесу, але й усієї професійної діяльності.

Професійні комунікації можуть здійснюватися як при безпосередньому спілкуванні, так і завдяки мережі Інтернет. Комунікація в мережі представлена наступними сервісами: електронною поштою, соціальними мережами, сільовими мережами, програмами для швидкого обміну повідомленнями, форумами, чатами, блогами, віртуальними щоденниками. Перераховані сервіси можуть використовуватися як в професійній діяльності, так і в особистому спілкуванні [3; с. 84–88].

Не зважаючи на те, що сільові комунікації розвиваються напролюд швидко, їх використання в професійній аграрній діяльності ще недостатньо поширене.

Основним сервісом мережі Інтернет для інженерів-аграрників в якості комунікації є електронна пошта. І зовсім не використовуються професійні сільові мережі, телеконференції, що, вочевидь, пов'язано з практичним боком професійної діяльності (робота на полі, робота з аграрними механізмами та машинами, робота в лабораторіях). А ще через відсутність повноцінного технічного оснащення навчальних закладів чи аграрних установ-організацій [4; с. 199].

Отож, відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліста інженерного профілю майбутні інженери-аграрники повинні володіти, окрім, загальнотехнічних навиків, комунікативними, які допоможуть працювати в колективі, знаходити спільну мову з колегами, виконувати управлінські функції. Можливість реалізації функцій керівника, володіння технологією укріплення трудової дисципліни, вирішення трудових конфліктів, здатність поліпшити соціально-психологічний клімат в колективі – всі ці завдання успішно реалізуються, якщо керівник володіє комунікативною компетентністю на високому рівні. Від рівня комунікативної компетентності інженера-аграрника залежить його ділова організаційно-управлінська діяльність.

Література:

1. Ananov B.G. About the problems anthropology/B.G. Ananov. – Moscow: Science, 1977.
2. Bondar S.P. Terminological analysis of the “competence” and “competency” in pedagogy: the nature and structure/S.P. Bondar/ Education and management. – Moscow. – Т.10. – 2007.
3. Chemerys I. new requirements for specialist, the concept of competence and competency /I. Chemerys// Higher Education of Ukraine. – 2006. – № 2.
4. Khanin Y.I. About the estimation of communicative personality. Communication as an object of the theoretical and applied research /Y.I. Khanin/. – Leningrad, 1972.